

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень, викладених у звіті експертної групи
про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
64532 Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова
Другий рівень вищої освіти
Магістр філології спеціальність 035 «Філологія»

Висловлюємо щирю вдячність членам експертної групи за професійний, неупереджений, конструктивний діалог, спрямований на вдосконалення освітньої діяльності за ОНП з підготовки магістрів філології зі спеціальності «Філологія» у Навчально-науковому інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Безперечно, висловлені рекомендації сприятимуть покращенню, оптимізації ОНП та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань різних груп стейкхолдерів. Надаємо коментарі щодо окремих позицій звіту.

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування освітньої програми.	
<i>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</i>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Позитивними практиками є: 1. Під час розроблення освітньо-наукової програми університет застосовує метод порівняльного аналізу аналогічних вітчизняних та зарубіжних програм, зокрема університетів слов'янських країн, щоб забезпечити відповідність програми актуальним освітнім стандартам і практикам. 2. Університет організовує процес консультацій та обговорень з представниками академічної спільноти, роботодавцями та міжнародними партнерами, що дозволяє врахувати актуальні потреби професійного середовища та інтегрувати їх у структуру й зміст програми.</p> <p>Недоліки 1. Механізми залучення заінтересованих сторін до формування та оновлення мети і програмних результатів навчання мають переважно консультаційний характер і не завжди достатньо формалізовані, що ускладнює фіксацію результатів такої взаємодії; водночас частина рекомендацій роботодавців, зокрема щодо посилення перекладацької підготовки здобувачів освіти, не отримала достатнього відображення у змісті освітньої програми. 2. У наданих рецензіях окремих представників академічної спільноти 2024 року простежується значна текстуальна подібність, що викликає сумніви щодо їхньої оригінальності та індивідуальності експертної оцінки. 3. В описі освітньої програми не деталізовано можливі траєкторії працевлаштування випускників із урахуванням чинного Класифікатора професій.</p> <p>Рекомендації: 1. До 2026–2027 н.р. гаранту ОП та розробникам програми удосконалити механізми залучення заінтересованих сторін до формування та перегляду мети і програмних результатів навчання, зокрема шляхом запровадження формалізованих процедур опитування та фіксації пропозицій роботодавців, а також забезпечити</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 1, виокремлені позитивні практики та зауваження, з приводу яких дозволяє надати певні коментарі.</p> <p>1. Зворотній зв'язок з роботодавцями щодо врахування чи відхилення їхніх пропозицій, визначення цілей ОП та формулювання ПРН реалізується безпосередньо під час обговорень з робочою групою, що ми вважаємо безперечною перевагою, оскільки такий формат сприяє продуктивності та результативності процесу.</p> <p>Формалізація зв'язку з роботодавцями реалізується через ухвалення відповідних рішень на засіданнях кафедри, що фіксується у протоколах кафедр, які, однак, не можуть бути оприлюднені для широкої громадськості. Водночас, на електронну адресу гаранта можуть надходити пропозиції та міркування стосовно ОП.</p> <p>Не можемо погодитися з твердженням, що «частина рекомендацій роботодавців, зокрема щодо посилення перекладацької підготовки здобувачів освіти, не отримала достатнього відображення у змісті освітньої програми». Готуючи нову ОНП 2024 року, ми, користуючись рекомендаціями роботодавців, увели ОК «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» (6 кредитів) в основній частині ОНП та Комплексні дисципліни «Професійно-орієнтований болгарсько/хорватсько/сербсько/словенсько-український переклад» в обсязі 5 кредитів у відповідних вибіркових блоках. Тож, незалежно від того, який саме блок обере ЗО, він прослуховує 11 кредитів перекладацьких дисциплін, яких не було в попередній акредитованій ОНП за спеціалізацією 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська. На підставі цього вважаємо, що рекомендації експертів щодо посилення перекладацьких компетентностей здобувачів були враховані.</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>врахування їх рекомендацій у змісті освітньої програми. 2. До 2026–2027 н.р. розробникам ОП удосконалити практику залучення представників академічної спільноти до експертизи освітньої програми, забезпечивши індивідуальний характер рецензій та їх змістову різноманітність. 3. До 2026–2027 н.р. розробникам ОП доповнити опис освітньої програми деталізованою інформацією щодо можливих траєкторій працевлаштування випускників відповідно до чинного Класифікатора професій.</p>	<p>2. У період обговорення проєкту ОНП було оприлюднено проєкт опису на сторінці програми сайту ННІ філології, з яким знайомляться рецензенти. Рецензентами виступають представники академічної спільноти та роботодавці, які, переважно, мають багаторічний досвід співпраці з кафедрою та попередньо залучалися до обговорення ОП, можливо, це вплинуло на однотипну оцінку програми, висвітлену у рецензіях. У майбутньому ми врахуємо рекомендацію щодо суттєвішої індивідуалізації рецензій на освітню програму у співпраці із стейкхолдерами, але наше втручання у цей документ можливе лише у формі рекомендацій.</p> <p>3. Деталізація траєкторії працевлаштування випускників у пункті «Придатність до працевлаштування» подана відповідно до Стандарту вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності «Філологія». Згідно з яким, в описі зазначено: «Магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах вищої освіти; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-агенціях, інтернет-маркетинзі, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах; у різних галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів. Магістр-філолог може здійснювати такі види діяльності: викладання у ЗВО, письмовий та усний переклад, створення, оцінювання та аналіз текстів».</p> <p>Окрім того, беззаперечно важливою складовою у формуванні траєкторії працевлаштування випускників є можливість присвоєння професійної кваліфікації 23.10.2 викладач закладу вищої освіти, про що зазначено у р.3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ. Тому вважаємо цю інформацію достатньо деталізованою. Водночас маємо зазначити, що</p> <p>«Національний класифікатор України. Класифікатор професій», у якому визначено професії та посади, може застосовуватись лише у за умови присвоєння освітньою програмою професійної кваліфікації за умови опису цієї професії у ДКХП або професійному стандарті (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (від 25 жовтня 2024 р. № 1223, із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296). Враховуючи, що за цією ОНП в розділі 3 опису програми передбачена можливість присвоєння тільки однієї професійної кваліфікації - викладач закладу вищої освіти відповідно до Професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти», вважаємо що інформація Класифікатора професій не є релевантною для пункту 4.1 ОНП.</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<i>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</i>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм: Для забезпечення розвитку професійних і універсальних компетентностей освітня програма використовує системний підхід до інтеграції hard та soft skills в освітній процес, що дозволяє студентам одночасно опановувати фахові знання та формувати громадянські, соціокультурні та комунікативні компетентності. Сторінка 10</p> <p>Недоліки: 1. Незважаючи на задекларовану в меті ОНП орієнтацію на підготовку фахівців, здатних здійснювати професійну діяльність у сфері перекладу, перекладацька складова у структурі освітніх компонентів представлена обмежено та не забезпечує системного формування відповідних компетентностей. 2. Цілі сталого розвитку інтегровані в освітній процес переважно імпліцитно: здобувачі освіти та науково-педагогічні працівники демонструють лише загальне уявлення про їх зміст і значення, що свідчить про недостатній рівень системної імплементації ЦСР у зміст освітніх компонентів та освітній процес загалом. 3. ОК Методика викладання хорватської мови і літератури та англійської мови у ЗВО вивчається у тому самому семестрі, в якому передбачено проходження асистентської (виробничої) практики з відривом від навчання, що може ускладнювати послідовне формування відповідних методичних компетентностей. 4. У межах вибіркового блоку освітньої програми пропонується вивчення болгарської, сербської та словенської мов, а також освітніх компонентів більш фундаментального та концептуально складного характеру, присвячених літературі та перекладознавству, які передбачають використання цих мов. Водночас для їх повноцінного опанування необхідний достатній рівень попередньої мовної підготовки, однак у структурі освітньої програми відсутні пререквізити серед обов'язкових освітніх компонентів.</p> <p>Рекомендації: 1. До 2026–2027 н.р. розробникам ОП переглянути зміст освітньої програми з метою посилення перекладацької складової підготовки, зокрема розширити перелік освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей з перекладу, та удосконалити систему оцінювання результатів навчання шляхом запровадження перекладацьких завдань у межах освітніх компонентів. 2. До 2026–2027 н.р. гаранту ОНП та викладачам кафедри провести системну інтеграцію цілей сталого розвитку у зміст освітніх компонентів та практичні завдання освітньої програми, а також організувати інформаційно-просвітницькі заходи для здобувачів та НПП з метою підвищення їх обізнаності щодо ЦСР та їх</p>	<p>Дякуємо шановним членам ЕГ за визначення сильних сторін та позитивних практик, імплементованих в освітню діяльність ОП, проте вважаємо за необхідне надати пояснення стосовно зроблених зауважень.</p> <p>1. У задекларованій меті ОНП зазначено: «Підготовка фахівців у галузі південнослов'янської філології, а саме хорватистики, з орієнтуванням на компетентності у галузі слов'янського мовознавства, літературознавства й міжкультурної комунікації (зокрема перекладу) та англійської мови», що відображає комплексний підхід напрямів філологічної освіти відповідно до предметної області спеціальності Філологія, визначеної Стандартом Філології. Тому освітня програма зосереджена на складнику перекладу в аспекті «міжслов'янського перекладу за спеціальністю філологія з акцентом на компаративному вивченні південнослов'янських мов і літератур», що зазначено у формулюванні основного фокусу. Назва ОНП «<i>Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова</i>» не містить складника перекладу, програма не спрямована на присвоєння професійної кваліфікації перекладача, тому фахові компетентності з перекладу представлені в ОНП обмежено, зокрема обов'язковий – ФК 6 та вибіркові - ФК 16.1 або ФК 16.2 або ФК 16.3. Вважаємо, що освітні компоненти програми надають змогу сформувати ці компетентності в галузі перекладу як складової «компаративного вивчення південнослов'янських мов і літератур». Перекладацька складова представлена 11 кредитами (6 кредитів в основній частині та по 5 кредитів в кожному з вибіркового блоку), що забезпечує системне формування відповідних компетентностей.</p> <p>Крім того, ми й надалі плануємо працювати над поглибленням відповідних перекладацьких компетентностей у компаративному вивченні мов і літератур, зокрема і так як рекомендує ЕГ - шляхом конкретнішого відображення перекладацьких завдань у межах інших освітніх компонентів.</p> <p>2. Щодо цілей сталого розвитку, то вони були глибоко імплементовані в освітній процес на рівні Університету в ОП ОС «Бакалавр» у великому циклі загальноуніверситетських дисциплін ще у 2015 році. Про імплементацію ЦСР в ОНП на магістерському рівні Університет вказував у відомостях само оцінювання. На цьому рівні Університет не вважає за потрібне ставити ті ж завдання які вже мали бути досягнуті ще на програмах за рівнем бакалавра (незалежно від ЗВО), а лише поглиблює відповідно до профілю програми окремі, раніше сформовані, компетентності.</p> <p>3. Не можемо погодитися з зауваженням 3. <i>«Методика викладання хорватської мови і літератури</i></p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>значення у професійній підготовці. 3. До 2026–2027 н.р. гаранту ОНП та розробникам ОП переглянути послідовність вивчення ОК <i>Методика викладання хорватської мови і літератури та англійської мови у ЗВО з урахуванням термінів проходження асистентської практики, щоб забезпечити логічне та поступове формування методичних компетентностей здобувачів.</i> 4. У новій редакції освітньої програми гаранту ОНП та групі забезпечення здійснити перегляд блоків вибіркових освітніх компонентів з метою інтеграції до їх складу таких дисциплін, які забезпечують рівні умови для всіх здобувачів освіти та не створюють додаткових обмежень у виборі навчальних траєкторій; провести академічний аналіз доцільності включення іноземних мов до складу вибіркових блоків, оцінити можливості їх фахового опанування здобувачами в межах відведеного обсягу кредитів та за необхідності скоригувати структуру навчальних компонентів для оптимального поєднання між обов'язковими та вибірковими дисциплінами.</p>	<p><i>та англійської мови у ЗВО»</i> вивчається у тому самому семестрі, в якому передбачено проходження асистентської (виробничої) практики з відривом від навчання, що може ускладнювати послідовне формування відповідних методичних компетентностей», оскільки послідовне формування відповідних методичних компетентностей відображене в порядку опанування освітніх компонентів у навчальному плані. За графіком навчального процесу здобувачі спершу вивчають ОК <i>Методика викладання хорватської мови і літератури та англійської мови у ЗВО, відразу після чого</i> мають можливість практично закріпити свої теоретичні знання та сформувати навички викладання під час проходження першої із двох асистентських практик: ОК 17. Асистентська практика (виробнича) з відривом від навчання (англійська мова) – 2 семестр (після опанування ОК <i>Методика викладання хорватської мови і літератури та англійської мови у ЗВО</i>). А в 4 семестрі, на ОК 16 Асистентська практика (виробнича) без відриву (хорватська мова і література), вже відбувається вдосконалення сформованих раніше компетентностей. Опанування теоретичної та практичної підготовки впродовж одного (другого) семестру вважаємо не недоліком, а перевагою, оскільки невеликий інтервал між ОК дозволяє ґрунтовно і комплексно сформувати необхідні методичні та викладацькі компетентності.</p> <p>4. Щодо відсутності серед обов'язкових ОК пререквізитів для вибіркових блоків освітньої програми з вивчення болгарської, сербської та словенської мов хочемо зазначити таке. У результаті оптимізації програм ОС «Магістр» створено ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова», обов'язкова якої ґрунтується на хорватистиці як найбільш актуальному напрямі південнослов'янських студій з огляду на потреби сучасного ринку праці та регіональний аспект. Передумовою для вступу на ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова», як зазначено в описі ОНП, є диплом бакалавра. Оскільки кафедра готує фахівців-бакалаврів із південнослов'янських мов (болгарської, сербської та словенської) на першому ОР, розробники програми вважали за необхідне надати здобувачам можливість поглибленого вивчення цих мов та дисциплін із відповідної спеціалізації південнослов'янських філологічних студій і в магістратурі, враховуючи той факт, що вивчення слов'янських мов впроваджено в Україні лише у двох ЗВО. Водночас вивчення хорватської мови не лише як основної, але і як другої на рівні бакалаврату, надає можливість випускникам різних бакалаврських програм вступати на ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова». Таким чином, відображено тяглість у підготовці висококваліфікованих фахівців-славістів, з огляду на що вбачаємо дисципліни-пререквізити для вибіркових блоків у бакалаврських програмах,</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	спрямованих на вивчення сербської, болгарської та словенської мов. Ввести вивчення цих мов до обов'язкової частини ОНП вважаємо недоречним, зважаючи, зокрема, на обмеження кредитного обсягу магістерських ОНП.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання <i>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В</i>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію.</p> <p>Позитивні практики за критерієм: Під час вступного фахового заліку використовується структурована методика оцінювання рівня володіння хорватською мовою та знань з літератури, що дозволяє відбирати вступників із достатньою мотивацією та компетенціями для успішного опанування освітньої програми.</p> <p>Недоліки. На ОП відсутні практики визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.</p> <p>Рекомендації. До початку 2026–2027 н.р. гаранту ОП та науково-педагогічним працівникам кафедри забезпечити впровадження практик визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти, зокрема шляхом інформування здобувачів про відповідні можливості, розгляду заяв на визнання таких результатів, а також їх урахування під час опанування освітніх компонентів освітньої програми.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ЕГ за визначення позитивних практик, імplementованих в освітню діяльність ОНП. Вважаємо за необхідне наголосити на надзвичайно позитивній практиці академічної мобільності у межах реалізації ОП та на кафедрі слов'янської філології загалом, яка має дуже високий показник інтенсивності реалізації академічної мобільності у межах ННІФ. Це неоціненний досвід здобувачів у фаховій підготовці та формуванні вмінь і навичок. Перезараховані результати навчання за академічною мобільністю складають невід'ємну частину результативності навчання на ОНП.</p> <p>З приводу зауважень та рекомендацій маємо за необхідне надати пояснення. Поділяємо позицію експертів щодо актуальності практики неформальної та/або інформальної освіти. Хочемо підкреслити, що Університет керується низкою відповідних документів, у яких регулюються питання освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 8.10.25 р.) та, зокрема, неформальної освіти (Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУТШ від 7.2.23 р.). Водночас маємо наголосити, що безпосереднє застосування практик визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти прямо залежить від предметного зацікавлення здобувачами освіти відповідними можливостями. Оскільки запитів від здобувачів щодо визнання таких результатів навчання не надходило, практика визнання цих результатів поки що відсутня.</p> <p>Сподіваємося що шановні члени ГЕР, так само як і Університет, не вбачають жодних підстав говорити про недолік будь-якої програми у разі відсутності у її здобувачів бажання замінити вивчення ОК програми вивченням програм неформальної освіти.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою <i>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</i>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію.</p> <p>Позитивні практики за критерієм: Позитивними практиками є: 1. Систематичне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників через участь у професійних і міжнародних проєктах та програмах академічної мобільності з подальшим впровадженням набутого досвіду та методик в освітній процес як спосіб забезпечення актуалізації освітньої програми. 2. Залучення викладача-носія хорватської мови до освітнього процесу як спосіб забезпечення практичного опанування іноземної мови студентами та</p>	<p>Щиро вдячні шановним експертам за відзначення сильних сторін та позитивних практик у розрізі Критерію 4.</p> <p>Поділяємо думку експертів щодо необхідності актуальних джерел у списках рекомендованої літератури. Викладачі регулярно здійснюють перегляд рекомендованої літератури з метою оновлення джерел, включаючи сучасні видання, що відображають актуальний стан науки та практики в галузі. Водночас маємо наголосити, що існує об'єктивна потреба використання наукових та навчальних праць, які були видані раніше п'ятирічного терміну, оскільки їх</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>інтеграції автентичних лінгвокультурних матеріалів у освітню програму. Недоліки 1. Наявність застарілих джерел у списках рекомендованої літератури в РПНД. 2. У переважній більшості РПНД немає покликань на наукові статті викладачів, дотичні до змісту ОК.</p> <p>Рекомендації 1. До 2026-2027 н.р. розробникам РПНД здійснити перегляд рекомендованої літератури з метою оновлення джерел, включивши сучасні видання, що відображають актуальний стан науки та практики в галузі. 2. До 2026-2027 н.р. розробникам РПНД передбачити включення посилань на наукові статті викладачів, дотичні до змісту освітніх компонентів, для демонстрації зв'язку навчального матеріалу з актуальними дослідженнями у відповідній галузі.</p>	<p>наукова та навчальна цінність у контексті вивчення певної дисципліни є беззаперечною.</p> <p>Побажання передбачити включення посилань на наукові статті викладачів, дотичні до змісту освітніх компонентів, для демонстрації зв'язку навчального матеріалу з актуальними дослідженнями у відповідній галузі врахуємо.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність <i>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</i></p>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм. На освітній програмі застосовується комбінований підхід до оцінювання навчальних досягнень здобувачів, який передбачає використання різних форм поточного та підсумкового контролю: усних відповідей, письмових та творчих завдань, тестування, а також залучення здобувачів до наукової діяльності, що дозволяє системно та комплексно оцінювати результати навчання та перевіряти досягнення програмних результатів за різними видами навчальної діяльності. Недоліки: Підсумкові іспити з хорватської та англійської мов не включають завдань, спрямованих на оцінювання перекладацьких навичок, що обмежує можливості комплексної перевірки досягнення програмних результатів навчання у сфері перекладу. Рекомендації. До 2026-2027 н.р. розробникам ОП переглянути структуру підсумкових іспитів з хорватської та англійської мов з метою включення завдань, спрямованих на оцінювання перекладацьких компетентностей, що дозволить комплексно перевіряти досягнення програмних результатів навчання у сфері перекладу.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ретельний аналіз освітньої діяльності за критерієм 5.</p> <p>З приводу зробленого зауваження маємо наголосити, що у формуванні складових підсумкової атестації здобувачів розробники програми керувалися насамперед концепцією перевірки здобутих результатів навчання для присвоєння освітньої кваліфікації за ОНП відповідно до складників, заявлених у назві ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова». Відповідно до цього, складниками підсумкової атестації стали: Кваліфікаційна робота магістра з хорватської мови або літератури, Комплексний підсумковий іспит з хорватської мови і літератури та Підсумковий іспит з англійської мови. Як було зазначено вище, освітня програма зосереджена на складнику перекладу в аспекті «міжслов'янського перекладу за спеціальністю філологія з акцентом на компаративному вивченні південнослов'янських мов і літератур», тому підготовка до підсумкової атестації передбачає роботу здобувачів з перекладом та реалізацію перекладацьких компетентностей, закладених в освітній програмі, це зокрема стосується написання та підготовки до захисту кваліфікаційної роботи магістра.</p> <p>Зважаючи, що професійна кваліфікація перекладача не присвоюється за цією ОНП, вважаємо недоцільним обтяжувати Комплексний підсумковий іспит з хорватської мови і літератури ще третім компонентом із перекладу.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси <i>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень Е</i></p>	
<p>6.1. Попри те, що до реалізації ОП залучено НПП, фактично усі з яких, крім іноземного лектора-практика, мають тривалий досвід роботи, здобули наукові ступені докторів та кандидатів наук та вчені звання професорів та доцентів, їх академічна та професійна кваліфікація частково відповідає «ЛУ провадження освітньої діяльності». На підставі інформації, наведеної в ВСО (Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП), наданої</p>	<p>Дякуємо за детальний аналіз критерію 6 та визначення позитивних практик на ОНП.</p> <p>Водночас ми не погоджуємося з твердженням, що достатню кількість (4 та більше) пунктів виконання ЛУ провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти мають лише Шовковий В.М., Деркач О.М., Білик Н.Л., Комар О.В., Левицька Л.А., Рогожа М.М. У <i>Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності</i> в п.36 зазначено: «Науково-педагогічні, педагогічні та</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>на запит ЕГ та отриманої під час роботи фокус-груп, ЕГ резюмує, що достатню кількість (4 та більше) пунктів виконання ЛУ провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти мають Шовковий В.М., Деркач О.М., Білик Н.Л., Комар О.В., Левицька Л.А., Рогожа М.М. В інших НПП, які викладають на ОП, немає достатньої кількості доробків, що відповідають ЛУ, що засвідчує фрагментарність відповідності (менше чотирьох). Водночас, крім публікацій категорії Б, Шовковий В.В., Запека Я.Г., Левицька Л.А., П'ятецька О.В., Рогожа М.М., Білик Н.Л. мають статті, індексовані в наукометричних базах Scopus та/або WoS. Крім того, частина НПП активно працює над навчально-методичним забезпеченням, що засвідчують опубліковані підручники, посібники, методичні рекомендації, хрестоматії. У наданих відомостях також подано перелік монографій НПП, опублікованих за останні 5 років, що свідчить про активні наукові пошуки. Частина НПП мають вагомий перекладацький доробок. Водночас спосіб представлення необхідної для повноцінного аналізу інформації не дає можливості пересвідчитися, чи всі НПП пройшли стажування упродовж останніх 5 років, оскільки у переважній більшості ця інформація відсутня у всіх наданих документах. Однак встановлено, що Дзюба-Погребняк О.І., Деркач О.М., Рогожа М.М., Комар О.В. проходили стажування в партнерських університетах, зокрема в межах реалізації програми Еразмус+, також були долучені до інших міжнародних проєктів. Для успішної реалізації ОНП на кафедрі (на підставі Міжурядової угоди про співробітництво в галузі культури, освіти, науки і техніки) як лектор від Міністерства науки та освіти РХ працює носій мови, дипломований фахівець-магістр з кроатистики Мачич Желько, який викладає два ОК. ЕГ має документальні підстави зробити висновки, що Шовковий В.М., Запека Я.Г., Комар О.В., Деркач О.М., Дзюба-Погребняк О.І. мають недостатню кількість публікацій за ОК, або ж їхні публікації не відповідають змісту ОК. Науковий доробок окремих НПП складають публікації в закордонних рецензованих виданнях, які індексуються в міжнародних базах, однак не входять до Scopus та/або WoS, тому не можуть бути кваліфіковані як такі, що відповідають ЛУ. Крім того, частина публікацій НПП мають досить побіжну релевантність до ОК, що також ставить під сумнів їх валідність.</p> <p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм. Експертна група дійшла висновку, що ОНП не повністю відповідає вимогам Критерію 6 через невідповідність окремих науково-педагогічних працівників Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Водночас у закладі вищої освіти</p>	<p>наукові працівники, які забезпечують освітній процес, повинні мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 цих Ліцензійних умов». У документі, який надавався на запит ЕГ (Додаток 1 до цих коментарів), було наведено детальну інформацію про виконання п.38 Ліцензійних умов НПП, залучених до реалізації освітньої програми. Відповідно до цієї інформації гарант ОНП Дзюба-Погребняк О.І. має 7 досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38; доц. Запека Я.Г. – 4 досягнення; доц. П'ятецька О.В. – 4. Тобто 9 із 10 НПП упродовж останніх 5 років повністю виконали ліцензійні умови. Таким чином, ми вважаємо технічною помилкою висновок ЕГ про фрагментарність відповідності НПП програми ліцензійним умовам (менше чотирьох досягнень).</p> <p>Частково погоджуємося з зауваженням про недостатню кількість публікацій безпосередньо пов'язаних із змістом окремих освітніх компонентів ОП, зокрема ОК1, ОК3, ОК5, ОК9, ОК10. Однак вважаємо за необхідне проаналізувати кадрову відповідність окремих викладачів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зав. каф. Методики викладання української та іноземних мов і літератур проф. Шовковий В.М. із наведених 15 публікацій має щонайменше 5 відповідних тематиці ОК 5 Методика викладання хорватської мови і латератури та англійської мови у ЗВО. Оскільки наукові публікації проф. Шовкового В.М. присвячені актуальній проблематиці викладання іноземних мов, вважаємо беззаперечною їхню відповідність тематиці наведеного ОК. 2. Гарант ОНП, завідувач кафедри слов'янської філології Дзюба-Погребняк О.І. має наукові публікації, які відповідають тематиці ОК 10 «Хорватська література в контексті сучасної Європи», оскільки її публікації, як і сама дисципліна, відповідають загальній концепції програми, що відображає регіональний (югославський та пост-югославський) і загальноєвропейський контекст. 3. ОК 9 «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» забезпечується викладачем-практиком у галузі офіційно-ділового перекладу (хорватська мова) доц. Деркач О.М., що має документальне підтвердження. На нашу думку, у викладанні цієї дисципліни багаторічна перекладацька практика викладача має не меншу вагу, ніж теоретичне висвітлення тематики дисципліни в періодичних публікаціях. Саме це сприяє формуванню у здобувачів необхідних перекладацьких компетентностей, на чому неодноразово наголошували експерти. 4. Публікації викладачів, які забезпечують ОК1 (доц. Комар О.В. – 7 публікацій) і ОК3 (доц. Запека Я.Г. – 7 публікацій), висвітлюють комплексну проблематику дисциплін, що дає підстави стверджувати їхню відповідність тематиці ОК.

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>застосовується метод інтеграції практиків-професіоналів та експертів галузі в освітню програму, що реалізується через залучення дипломованого фахівця-практика, носія хорватської мови, а також представників роботодавців для проведення лекцій, семінарів, практичних занять і консультацій із студентами.</p> <p>Недоліки. Частина науково-педагогічних працівників не відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, мають низьку публікаційну активність у фахових виданнях категорії Б та у виданнях, що індексуються в Scopus і Web of Science, а також недостатню кількість публікацій, безпосередньо пов'язаних із змістом окремих освітніх компонентів ОП, зокрема ОК1, ОК3, ОК5, ОК9, ОК10.</p> <p>Рекомендації. До початку 2026–2027 н.р. гаранту ОНП та науково-педагогічним працівникам кафедри забезпечити підвищення публікаційної активності у фахових виданнях категорії Б та журналах, що індексуються в Scopus і Web of Science, орієнтуючи тематику публікацій на зміст освітніх компонентів ОП</p>	<p>Додаємо до коментарів зведену таблицю публікаційної відповідності (Додаток 2). Викладацька і наукова діяльність НПП на програмах освітнього ступеня «Магістр» передбачає не лише широкий науковий погляд на тематику і проблематику певних ОК, але й інтегральний дослідницький і викладацький підхід у галузі філології загалом, що окреслено предметною областю програми та її освітніх компонентів. Підтвердження цього вбачаємо і в <i>Роз'ясненні щодо застосування КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</i>, де в підкритерії 6.1 (стор.77) зазначено: «Для визначення відповідності фахових публікацій викладача освітньому компоненту слід зважати на відповідність предметній області, а не на збіг назви ОК з назвою/ключовими словами публікації».</p> <p>Окрім того, на нашу думку, строга формальна орієнтація на публікаційну відповідність до кожного ОК нівелює та звужує дослідницькі підходи, чого не варто допускати при забезпеченні освітньої програми з науковим складником.</p> <p>Все вищезазначене дає нам підстави просити галузеву експертну раду про підвищення рівня відповідності за критерієм 6 до рівня В.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	
<p><i>Рівень відповідності Критерію 7. Рівень В</i></p>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Позитивними практиками є: 1. Застосування комплексного підходу до організації навчального, спортивного та житлового фондів, що створює умови для ефективної реалізації освітнього процесу та задоволення потреб здобувачів. 2. Організація додаткових освітніх ресурсів (Центр вивчення хорватської мови), що сприяє розвитку мовної компетентності та підтримує академічні інтереси здобувачів. 3. Системний підхід до забезпечення безпеки життя і здоров'я здобувачів, який включає оцінку ризиків, підтримку здорового способу життя та врахування індивідуальних потреб учасників освітнього процесу. Недоліки. Суттєвих недоліків за Критерієм 7 не виявлено.</p> <p>Рекомендації. З урахуванням інформації, отриманої під час проведення акредитаційної експертизи, до початку 2026–2027 навчального року керівництву ЗВО необхідно забезпечити функціонування ефективних механізмів зворотного зв'язку для збору пропозицій і виявлення потреб студентів щодо стану гуртожитків, а також впровадити системні заходи, спрямовані на покращення ресурсного забезпечення та умов проживання.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 7, виокремлені позитивні практики та зауваження. Ми врахуємо побажання експертів про вдосконалення функціонування ефективних механізмів зворотного зв'язку для збору пропозицій і виявлення потреб студентів щодо стану гуртожитків.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	
<p><i>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</i></p>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм Університет застосовує системний підхід до збору та аналізу зворотного зв'язку від здобувачів освіти та</p>	<p>Дякуємо ЕГ за аналіз позитивних практик за критерієм 8.</p> <p>1. Щодо зауваження 1 маємо зазначити: ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>науково педагогічних працівників щодо якості освітнього процесу. Зокрема, використовується метод регулярних опитувань і досліджень Лабораторії соціологічних досліджень UNIDOS. Отримані дані аналізуються та використовуються для коригування та вдосконалення освітньої діяльності, що дозволяє забезпечити виконання вимог відповідного критерію оцінювання якості програми. Недоліки 1. Рекомендації роботодавців, а також ГЕР під час акредитації попередньої ОП щодо посилення перекладацької підготовки не отримали достатнього відображення у структурі та змісті освітньої програми, що обмежує реалізацію очікуваних професійних компетентностей здобувачів. 2. На вебсайті кафедри оприлюднюються результати опитувань здобувачів освіти, однак самі інструменти опитування (анкети) щодо оцінювання якості освітньої програми та освітніх компонентів не представлені у відкритому доступі, що знижує рівень прозорості процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Рекомендації 1. До 2026–2027 н.р. розробникам ОП здійснити перегляд структури та змісту освітньої програми з метою системного врахування пропозицій роботодавців та зовнішніх експертів, забезпечивши відображення їхніх рекомендацій в освітніх компонентах, програмних результатах навчання та загальній логіці формування компетентностей здобувачів. 2. До 2026-2027 н.р. керівництву кафедри та ЗВО оприлюднити інструменти опитування (анкети) щодо оцінювання якості освітньої програми та освітніх компонентів на вебсайті кафедри, забезпечивши прозорість процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.</p>	<p>мова» була створена як програма ОС «Магістр», яка відобразила тяглість традиції вивчення хорватистики в КНУТШ. Водночас, вона впроваджена в освітній процес як нова програма, тож не було підстав повністю орієнтуватися на попередню ОНП та результати її акредитації. Вважаємо за потрібне наголосити, що ми врахували рекомендації роботодавців і ГЕР щодо перекладацької підготовки та ввели 6 кредитів на ОК «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» в обов'язковій частині ОНП та Комплексні дисципліни Професійно-орієнтованій болгарсько/хорватсько/сербсько /словенсько-український переклад в обсязі 5 кредитів у всіх вибіркових блоках. Тож, незалежно від того, який саме блок обере ЗО, він опановує 11 кредитів перекладацьких дисциплін (яких не було в попередній акредитованій ОНП) та реалізовує очікувані професійні компетентності. На підставі цього вважаємо, що рекомендації експертів щодо посилення перекладацьких компетентностей здобувачів були враховані.</p> <p>2. Щодо зауваження 2 вважаємо за необхідне зазначити, що опитування серед здобувачів освіти, які навчаються за ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова», проводилося регулярно і регулюється Положенням про опитування щодо якості освіти в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (https://senate.knu.ua/?p=2690) (до 2024 року регуляторним документом було затверджене у 2020 році Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка - https://drive.google.com/file/d/1RIUvjAj2GjJMTa3RkaYsB-yg7RE01EG/view.)</p> <p>Опитування здобувачів освіти проводиться за анкетами, затвердженими в установленому порядку. Ці анкети розроблені лабораторією соціологічних та освітніх досліджень Університету і є обов'язковими для всіх структурних розділів університету, вони постійно вдосконалюються і є інтелектуальною власністю Університету, тому ми вважаємо недоречним оприлюднювати анкети опитування на сайті. Додамо що оприлюднення анкет в жодному разі не може мати своїм наслідком поліпшення моніторингу якості освіти.</p> <p>Для кращого розуміння формату опитування у Додатку 3 ми наводимо версії анкет чинних у 2020 році: анкета опитування студентів на рівні освітніх програм структурних підрозділів (реалізується лабораторією соціологічних та освітніх досліджень щороку серед студентів випускного курсу) і анкета опитування щодо якості викладання за навчальною дисципліною з відкритим питанням (реалізується структурним підрозділом у кінці кожного семестру).</p> <p>Інформація про результати опитування студентів ОНП оприлюднена на сторінці освітньої програми. У</p>

Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>ній чітко зазначені об'єкт проведення опитування, предмет проведення опитування та мета опитування, а також перелік питань по кожній дисципліні, що й відображає відповідні позиції опитувальника.</p> <p>Результати опитування регулярно обговорюються на засіданнях кафедри, а також під час неформальних зустрічей зі здобувачами освіти.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	
<i>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</i>	
<p>Висновок щодо відповідності критерію.</p> <p>Позитивні практики за критерієм: Університет забезпечує публічну доступність нормативно-правових актів та освітньої програми через систематичне розміщення документів на офіційному веб-сайті у відповідних розділах («Офіційна інформація», сторінка кафедри), що включає: створення та підтримку структурованого веб-ресурсу з усіма нормативними документами, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу; розміщення повного тексту освітньої програми у відкритому доступі для ознайомлення всіх категорій заінтересованих сторін; використання процедури публічного обговорення проекту ОП шляхом збору зауважень та пропозицій від заінтересованих сторін, що гарантує прозорість і відкритість процесу.</p> <p>Недоліки. На вебсайті кафедри відсутня інформація про результати громадського обговорення ОП (зокрема, прийняті /відхилені пропозиції). Рекомендації: До кінця 2025-2026 н.р. гаранту ОП опублікувати результати обговорення ОП, зокрема пропозиції/зауваження, які прийняті/відхилені.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ЕГ за виокремлення позитивних практик за критерієм 9.</p> <p>У відповідь на зауваження щодо відсутньої інформації про результати громадського обговорення ОП (зокрема, прийняті /відхилені пропозиції) на сторінці ОП хочемо зазначити, що оприлюднення такої інформації не є обов'язковою умовою забезпечення освітнього процесу. На оприлюднену електронну адресу гаранта ОНП можуть надходити відгуки та пропозиції щодо програми, які згодом обговорюються на засіданні робочої групи ОНП із зацікавленими стейкхолдерами, засіданні кафедри, засіданні НМК ННІ філології. Не зрозуміло для кого потрібно оприлюднювати результати громадського обговорення ОП (зокрема, прийняті /відхилені пропозиції), якщо стейкхолдери брали участь в обговоренні змісту програми і доречності її впровадження в ННІ філології.</p>